

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 359/2024-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľubora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Združenia domových samospráv, o. z.**, Rovniankova 14, Bratislava, zastúpeného Tkáč & Partners, s.r.o., Hrnčiarska 29, Košice, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Svk/39/2022 z 27. februára 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. júna 2024 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 2, čl. 44 a čl. 45 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 37, čl. 41 a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom najvyššieho správneho súdu sp. zn. 3Svk/39/2022 z 27. februára 2024. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil najvyššiemu správne súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada o náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný úrad Dunajská Streda, odbor starostlivosti o životné prostredie vydal 7. januára 2020 rozhodnutie, ktorým podľa § 18 až § 29 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon EIA“) rozhodol o zmene navrhovanej činnosti „*Prístrešok*“ na parc. č. [REDACTED] a [REDACTED] v katastrálnom území [REDACTED] po vykonaní zisťovacieho konania tak, že zmena navrhovanej činnosti sa nebude posudzovať podľa zákona EIA. Proti rozhodnutiu okresného úradu podal sťažovateľ odvolanie, ktoré Okresný úrad Trnava, odbor opravných prostriedkov zamietol rozhodnutím z 24. apríla 2020 a napadnuté rozhodnutie potvrdil.

3. Sťažovateľ sa domáhal zrušenia rozhodnutia okresného úradu správnou žalobou, ktorú Krajský súd v Trnave (ďalej aj „správny súd“) zamietol ako nedôvodnú rozsudkom č. k. 20S/79/2020-85 z 27. októbra 2021. V jeho odôvodnení krajský súd v podstatnom poukázal na to, že z obsahu jednotlivých pripomienok, ktoré sťažovateľ vzniesol počas zisťovacieho konania ako zainteresovaná verejnosť, nevyplývajú žiadne konkrétne negatívne vplyvy, ktoré by mohli vzniknúť v procese navrhovanej zmeny činnosti. Zároveň poukázal na to, že sťažovateľ pri rozličných investičných zámeroch podáva obsahovo totožné námietky nereagujúce na špecifiká jednotlivých investičných zámerov, ktoré naznačujú, že zo strany sťažovateľa môže ísť o účelové konanie, ktorého cieľom nie je skutočný verejný záujem, ale jeho osobný zámer. K námietke sťažovateľa, že sa nemohol oboznámiť s podkladmi rozhodnutia, krajský súd uviedol, že oznámenie o zmene navrhovanej stavby bolo zverejnené na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky i na webovej stránke a úradnej tabuli obce [REDAKOVANÉ]. Pred vydaním rozhodnutia prvostupňový orgán listom oznámil všetkým účastníkom konania, že sa môžu oboznámiť s podkladmi rozhodnutia v zmysle § 33 ods. 2 správneho poriadku, pričom do nich môžu nahliadnuť. Krajský súd konštatoval, že dôvody, prečo prvostupňové rozhodnutie neobsahuje podmienky eliminujúce vplyvy na životné prostredie, sú dostatočne odôvodnené. Nedošlo ani k porušeniu Aarhuského dohovoru, keď prvostupňový orgán sprístupnil verejnosti informácie o životnom prostredí a sprístupnenie bolo vykonané štandardnou formou. Ako nedôvodnú označil krajský súd aj námietku spočívajúcu v tvrdení, že sťažovateľovi nebolo umožnené zúčastniť sa konzultácie podľa § 63 zákona EIA, keďže podľa správneho súdu z daného ustanovenia nevyplýva povinnosť zabezpečiť konzultácie v každom konaní o posudzovaní navrhovaného zámeru. Ich vykonanie, resp. nevykonanie závisí od okolností konkrétneho zámeru. Krajský súd za nedôvodné považoval aj námietky týkajúce sa nedostatočného odôvodnenia napádaných rozhodnutí.

4. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť, ktorú najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom zamietol podľa § 461 Správneho súdneho poriadku ako nedôvodnú. Rovnako zamietol návrh sťažovateľa na prerušenie konania a účastníkom konania nepriznal právo na náhradu trov kasačného konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti popísal priebeh konaní pred správnymi orgánmi a správnymi súdmi, uviedol rozsiahle úvahy na tému významu občianskeho aktivizmu v oblasti životného prostredia a jeho prínosu pre spoločnosť, ako aj svoje presvedčenie o zaujatosti politickej reprezentácie proti nemu, ktorá sa prejavuje aj v činnosti správnych orgánov a súdov.

6. Sťažovateľ je presvedčený, že najvyšší správny súd hneď v úvode rozhodnutia diskriminuje sťažovateľa na základe politického presvedčenia, že správne orgány majú postupovať v súlade nielen s vnútroštátnym právom, ale aj normami Európskej únie a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná. Podľa názoru sťažovateľa správne súdy úmyselne v snahe zbaviť sa zodpovednosti za prietahy v konaní spôsobené nečinnosťou súdu radšej konali spôsobom nepriznania práva sťažovateľovi ako žalobcovi pre diskriminačný kalkul, pričom nepriznanie práva založili výlučne na subjektívnom posudzovaní činnosti žalobcu, z ktorého vyvodzovali nepravdivé a nepatričné názory.

7. Sťažovateľ dal do pozornosti, že Európsky súd pre ľudské práva prijal na ďalšie konanie jeho sťažnosť proti rozhodnutiu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 30/2023, čo je silným náznakom toho, že sa proti nemu postupuje diskriminačne, ako to tvrdil v kasačnej sťažnosti, pričom na diskriminačné zaobchádzanie opakovane poukazoval aj v tejto ústavnej sťažnosti. Nie je preto na mieste záver najvyššieho správneho súdu, že argumentácia v kasačnej sťažnosti bola všeobecná a nemá dosah na rozhodovacia činnosť správnych súdov. Správne súdy sa majú vždy zaoberať zákonnosťou napadnutého rozhodnutia, pričom vo vzťahu k sťažovateľovi v prvom rade posudzujú jeho činnosť a informovanie o jeho aktivitách pred tým, ako sa zaoberajú argumentmi smerujúcimi k ochrane verejného záujmu životného prostredia. Najvyšší správny súd sa pridal k diskriminácii sťažovateľa, čím bolo porušené jeho právo v zmysle čl. 12 ods. 2 ústavy, čl. 6, čl. 13 a čl. 14 dohovoru a čl. 41 charty.

8. Sťažovateľ nesúhlasí ani s argumentáciou najvyššieho správneho súdu týkajúcou sa skutočnosti, že v posudzovanej veci ani nemalo prebehnúť zisťovacie konanie. Kľúčovým je v tomto smere § 18 ods. 2 písm. d) zákona EIA. Pre posúdenie povinnosti vykonať zisťovacie konanie v zmysle daného ustanovenia tak bolo potrebné vyhodnotiť potenciál navrhovanej zmeny mať „významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie“. Z argumentácie najvyššieho správneho súdu sa javí, že pristupuje k ochrane kabinetného výkonu moci správnych orgánov, a to tým, že hľadá dôvody, prečo porušenie zákona je tolerovateľné, pričom záverom tohto hľadania je vyslovený záver kasačného súdu, že ďalší účastník konania nebol povinný iniciovať zisťovacie konanie. Napriek uvedenej argumentácii však zisťovacie konanie začalo, prebehlo a v prípade, ak toto konanie, resp. rozhodnutia vydané v danom administratívnom konaní nie sú súladné so zákonom, bolo potrebné ich zrušiť. Sťažovateľ je preto toho názoru, že došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj čl. 47 charty. Rovnaký obsah práv sťažovateľ namieta aj vo vzťahu k nezverejneniu podkladov, a to stanovísk dotknutých orgánov, pričom trvá na názore, že tieto mu neboli riadne sprístupnené.

9. Najvyšší správny súd mal rovnako porušiť právo sťažovateľa na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj čl. 47 charty, keď nevyhovel jeho žiadosti o prerušenie konania a položenie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „súdny dvor“). Najvyšší správny súd bol povinný súdnemu dvoru položiť prejudiciálnu otázku o tom, či je procesný postup s využitím výlučne slovenského procesného práva v súlade s právom Európskej únie. Najvyšší súd tak nespravil, čím porušil základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu. Podľa názoru sťažovateľa mal najvyšší správny súd túto povinnosť aj bez toho, aby sťažovateľ takú otázku naformuloval.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa so zamietnutím jeho kasačnej sťažnosti. Z rozsiahlej sťažnostnej argumentácie možno za relevantnú vyvodit' námietku spočívajúcu v nedostatku odôvodnenia napadnutého rozsudku vo vzťahu ku skutočnostiam, z ktorých najvyšší správny súd pri ustálení svojho právneho záveru vychádzal. Sťažovateľ je toho názoru, že najvyšší správny súd sa nesprávne vysporiadal aj s jeho návrhom na položenie prejudiciálnej otázky súdnemu dvoru. Tieto pochybenia majú mať za následok porušenie označených práv sťažovateľa.

11. Ústavný súd v úvode konštatuje, že koncepcia správneho súdnictva vychádza z prísnej koncentračnej zásady, v zmysle ktorej je správny súd oprávnený prihliadať len na také námietky uplatnené správnu žalobou, ktoré boli účinne uplatnené (teda včas splnená povinnosť tvrdenia a predloženia dôkazov k týmto tvrdeniam) už v správnom konaní, a to najneskôr pred odvolacím správnym orgánom, ktorý je oprávnený preskúmať napadnutý individuálny správny akt vydaný správnym orgánom prvého stupňa v celom rozsahu a odstrániť všetky jeho vady. Úloha správneho súdu sa v zásade obmedzuje len na posúdenie zákonnosti vysporiadania sa správnymi orgánov s relevantnými námietkami účastníkov správnych konaní uplatnenými pred samotnými správnymi orgánmi. Uvedené vyplýva z dôsledného odlišovania právomoci správnych (výkonných) orgánov a súdnictva súvisiaceho s deľbou moci v právnom štáte. Správne súdy nemôžu nahrádzať činnosť orgánov verejnej správy, preto aj účastník správneho konania je povinný svoje oprávnené záujmy účinne hájiť už v konaní pred správnymi orgánmi a nespoliehať sa výlučne na ich aktivitu, aby tak mal správny orgán možnosť účinne sa zaoberať jeho argumentáciou a predloženými dôkaznými prostriedkami a vyhodnotiť ich v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia.

12. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku dospel k záveru, že neobstojí tvrdenie sťažovateľa o jeho arbitrárnosti či nedostatku odôvodnenia. Bez potreby opakovania či parafrázovania jeho právnych záverov ústavný súd uvádza, že najvyšší správny súd po identifikovaní relevantných sťažnostných námietok sa s nimi dostatočne vysporiadal, keď špecifikoval, či je rozhodnutie správneho súdu dostatočne odôvodnené a preskúmateľné (body 33 až 35 napadnutého rozsudku), rovnako dostatočne reflektoval námietky sťažovateľa týkajúce sa údajného porušenia zákona EIA (body 37 až 43 napadnutého rozsudku). Ďalej ústavne akceptovateľne posúdil, či sťažovateľovi nebolo odopreté právo oboznámiť sa s podkladmi rozhodnutia v elektronickej podobe (bod 44 napadnutého rozsudku). Najvyšší správny súd za nedôvodné rovnako vyhodnotil tvrdenia sťažovateľa o údajnom zneužití práva zo strany sťažovateľa, keďže správny súd neodmietol správnu žalobu z dôvodu, že má šikanózný charakter, resp. ide o zjavné zneužitie práva (bod 45 napadnutého rozsudku).

13. Najvyšší správny súd za zákonný vyhodnotil postup správneho súdu týkajúci sa neprerušenia konania a neobrátenia sa s prejudiciálnou otázkou na súdny dvor, ktorý sťažovateľ taktiež napádal v kasačnej žalobe. Keďže najvyšší správny súd v správnej žalobe žiaden takýto návrh neidentifikoval, považoval aj túto námietku za nedôvodnú (bod 46 napadnutého rozsudku). Najvyšší správny súd sa napokon riadne zaoberal aj návrhom sťažovateľa na prerušenie kasačného konania a predloženie prejudiciálnej otázky súdnemu dvoru. Jasne a dostatočne objasnil, že sám nevidel potrebu polozenia prejudiciálnej otázky, ktorej zodpovedanie by bolo nevyhnutné na rozhodnutie vo veci. Zároveň poukázal na skutočnosť, že sťažovateľom navrhovaná prvá prejudiciálna otázka sa týkala inštitútu zneužitia práva, ktorý nemá súvis s prejednávanou vecou a druhá navrhovaná otázka bola nekonkrétna, keďže sťažovateľ vôbec nevysvetlil, ktoré konkrétne normy európskeho práva majú byť objasnené a aplikované v danej veci (bod 47 napadnutého rozsudku). Tento záver ústavný súd považuje za logický, presvedčivý a ústavne akceptovateľný.

14. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku a argumentácie v ústavnej sťažnosti dospel už pri jej predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne

neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júla 2024

Libor Duľa
predseda senátu